

Sygn. akt IV U 1173/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w E. Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia del. Agnieszka Walkowiak

Protokolant: sekretarz sądowy Mariola Konończuk

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2019 r. w E. na rozprawie

sprawy z odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w E.

z dnia 23.07.2019 r., znak (...)

o rekompensatę za pracę w szczególnych warunkach

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. M. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 21 lipca 2019 r.;

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 1173/19

UZASADNIENIE

Ubezpieczona M. M. w dniu 6 września 2019 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w E. z dnia 23 lipca 2019 r., znak (...), którą to pozwany odmówił jej prawa do emerytury rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do rekompensaty za pracę szczególnych warunkach poprzez uwzględnienie do stażu pracy okresów zatrudnienia od 22 października 1979 r. do 13 listopada 1980 r., od 14 września 1982 r. do 24 czerwca 1990 r. oraz od 25 czerwca 1990 r. do 1 października 1996 r.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, że w ww. okresach pracowała w (...), gdzie pracowała w szczególnych warunkach, podobnie jak w okresie od 2 października 1996 r. do 31 maja 2002 r. We wskazanych okresach wykonywała pracę związaną z klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego. Zdaniem ww. brak formalny świadectwa pracy w postaci wskazania stanowiska niezgodnego z przepisami resortowymi załącznika do uchwały CZSP nr 80/83 z 30 czerwca 1983 r. nie oznacza, że automatycznie, że praca nie była wykonywana w szczególnym charakterze

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Powołując się na art. 21 ust. 1 oraz art. 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924), pozwany wskazał, że ubezpieczona nie udowodniła, że wykonywała pracę w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat, a jedynie 5 lat 6 miesięcy i 26 dni – pozwany uznał okres zatrudnienia w (...) w E. w okresie od 2 października 1996 r. do 31 maja 2002 r.

Organ rentowy nie uznał okresów od 22 października 1979 r. do 13 listopada 1980 r., od 14 września 1982 r. do 24 czerwca 1990 r. oraz od 25 czerwca 1990 r. do 1 października 1996 r., pomimo przedłożenia przez wnioskodawczynię świadectwa pracy w warunkach szczególnych, albowiem stanowisko wymienione w ww. dokumencie wystawionym w dniu 20 maja 2002 r. nie jest zgodne z powołanymi przepisami resortowymi.

W piśmie przygotowawczym z dnia 24 października 2019 r. ubezpieczona zakwestionowała stanowisko pozwanego zawarte w odpowiedzi na odwołanie, wskazując, że w świadectwie pracy wprost wskazano, iż pracowała na stanowisku kaletnik, która jest pracą związaną z klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego. Wniosła również o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji oraz dowodu z zeznań wskazanych przez nią świadków.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Skarżąca M. M. urodziła się w dniu (...), zatem w dniu (...) ukończyła 60 lat. W dniu 3 lipca 2019 r. ww. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury i rekompensaty. Decyzją z dnia 23 lipca 2019 r., znak (...), organ rentowy przyznał jej zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od dnia 21 lipca 2019 r.

Do wniosku dołączyła m.in. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wystawione w dniu 20 maja 2002 r. przez (...) w E., którym potwierdzono, że w okresie od dnia 22 października 1979 r. do dnia 1 października 1996 r. skarżąca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę na stanowisku kaletnik, wymienionym w załączniku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm., zwane dalej „rozporządzenie RM z dnia 7 lutego 1983 r.”) oraz w załączniku nr 1 do uchwały Nr 80 (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy.

Decyzją z dnia 23 lipca 2019 r. pozwany organ rentowy odmówił skarżącej prawa do rekompensaty.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczona nie osiągnęła 20 letniego stażu ubezpieczeniowego – okresów składkowych i nieskładkowych.

(bezsporne, nadto dowód: akta rentowe ZUS: plik dot. wniosku o emeryturę k. 1, 4; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione w dniu 20 maja 2002 r. k.5, decyzje z dnia 23 lipca 2019 r. k.11 i 13)

Z dniem 22 października 1979 r. skarżąca została zatrudniona w (...) w E. w pionie technicznym Oddziału IV jako kaletnik – na okres próbny do 4 listopada 1979 r. Następnie została zatrudniona na podstawie umowy o pracę z dnia 5 listopada 1979 r. do dnia 21 października 1980 r. na stanowisku kaletnik. Następnie na podstawie umowy o pracę z dnia 22 października została zatrudniona na czas nieokreślony w pionie produkcji Oddział IV także na stanowisku kaletnika. W okresie od 4 kwietnia 1980 wnioskodawczyni przebywała na urlopie macierzyńskim, a od 14 listopada 1980 r. do 13 września 1982 r. skarżąca przebywała na urlopie wychowawczym.

W związku z przekształceniem w (...), od dnia 26 czerwca 1990 r. wnioskodawczyni pracowała w tym podmiocie gospodarczym na stanowisku kaletnik do dnia 1 października 1996 r. (skrócono okres wypowiedzenia). W świadectwie pracy z dnia 2 października 1996 r. w pkt 8 wskazano, że w okresie zatrudnienia wnioskodawczyni pracowała w warunkach szczególnych.

Na podstawie umowy o pracę z dnia 2 października 1996 r. wnioskodawczyni została zatrudniona w (...) w E. na czas nieokreślony na stanowisku kaletnik, przy czym od dnia 2 stycznia 2002 r. powierzono jej stanowisko brygadzysty. Wykonywała pracę na tym stanowisku w tym zakładzie pracy do dnia 31 maja 2002 r.

Początkowo praca była zmianowa, na dwie zmiany w godzinach: od 6.00 do 14.00 oraz od 14.00 do 22.00, a w soboty od 6.00 do 13.00. W późniejszym okresie, gdy zmniejszył się stan zatrudnienia – praca była jednozmianowa oraz nie pracowano w sobotę. Praca odbywała się na hali gdzie stała duża liczba stołów. Pracownicy były podzielone

na grupy po 12 osób. Przy jednym stole pracowały 4 pracownice. Każda grupa miała swoją grupową, a poza tym byli również brygadziści. Wnioskodawczyni pracowała na IV oddziale zajmującym się wyrobem torebek, początkowo wnioskodawczyni zajmowała się klejeniem kieszonek do torebek, „boczków” czy kołnierzy za pomocą kleju kauczukowego.

Skarżąca w tym okresie do 1996 r. nie zajmowała stanowiska grupowej ani brygadzisty. Pracowała ona wraz z innymi pracownicami z grupy przy stole, dokonując klejenia elementów gotowych do wyrobu torebek. Każda z osób w grupie kleiła i wykańczała torebkę samodzielnie. Elementy kleiło się klejami: kauczukiem i butaprenem. Kauczuk był rozrabiany benzyną, a butapren – rozpuszczalnikiem w odrębnych pojemnikach. Po klejeniu, należało wykończyć torebkę – wyczyścić torebkę z kleju za pomocą benzyny przy pomocy pianki, którą moczyło się torebkę benzyną, a potem szczoteczką usuwało się nadmiar kleju. Później pracownice „bokowały” torebki, tj. podwijają końcówki i kleiły. Kleje znajdowały się w puszkach, a benzyna w słoikach, które stały na stole przy jej stanowisku pracy.

Po zakończeniu urlopu wychowawczego wnioskodawczyni została skierowana do pracy na oddziale II, gdzie kleiło się portfele, walizki i nesesery. Wnioskodawczyni pracowała przy produkcji portfeli. Zajmowała się tym grupa 24 osób, pracująca przy 6 stołach po 4 pracownice przy każdym. Każda z pracownic dostawała paczkę skór po 20 sztuk i od podstaw musiała wyprodukować portmonetkę. W paczce były wycięte gotowe elementy ze skóry, które się rozkładało zgodnie ze wzornikiem obrazującym jak ma wyglądać produkt. Nieraz trzeba było usztywnić korpus klejem – wikolem, wówczas po nałożeniu kleju odkładało się go celem wyschnięcia i w tym czasie kleiło się kieszonkę klejem kauczukowym. Usztywniało się nim również korpusy bądź kłapeczki. Jak wszystkie elementy były gotowe, to składało się je w całość, niektóre elementy należało podkleić butaprenem. Następnie tak przygotowany produkt oddawało się do szycia. Na hali pracowały również 2-3 szwaczki. Gdy wracały produkty po zszyciu, wymagały wówczas one wyczyszczenia z nadmiaru kleju za pomocą benzyny lub rozpuszczalnika, nitki opalało się opalarką. Jednego dnia wnioskodawczyni przygotowywała sobie elementy, by następnego dnia zajmować się czyszczeniem. Czas poświęcony na przygotowanie jednej sztuki portmonetki, zależał od stopnia jej skomplikowania. Z jednej paczki przygotowywało się produkty 3-4 dni.

Później wnioskodawczyni przeszła do grupy, która przygotowywał pasy do neseserów, praca była na tej samej hali, tylko w innej grupie. Pasy były długości około 1 metra, smarowało się je klejem kauczukowym, przyklejało kartony, a następnie bokowało się butaprenem. Dodatkowo usztywniało się korpusy wikolem. Pasy oddawało się do szycia, które po zszyciu smarowało się butaprenem, a inna osoba naciągała je na drewniane ramy. Następnie te pasy przyklejało się butaprenem do korpusu. Nesesery czyściło się z nadmiaru kleju benzyną lub rozpuszczalnikiem. Takich neseserów wykonywało się 50-60 dziennie. Przy produkcji kufrów czyszczenie wykonywało się papierem ściernym, a kanty smarowało się czarną maścią, potem woskowało i lakierowało. Praca tutaj była taśmowa. Kauczuk był rozrabiany benzyną, a butapren – rozpuszczalnikiem w odrębnych pojemnikach, z których każda pracownica wlewała odpowiednią ilość substancji do swojego słoika. Każda pracownica miała swój słoik, który stał na stole przy jej stanowisku pracy. Klejenie odbywało się pędzlem.

Przez cały okres zatrudnienia pracowała na hali, gdzie wentylacja nie była prawidłowa, gdyż był jeden wentylator, który był niesprawny, nie powodował cyrkulacji powietrza w całej hali. Latem były otwierane okna i drzwi, ale – zwłaszcza w okresie letnim – nie przynosiło to żadnych rezultatów. Na hali było duszno i unosił się ciągle zapach klejów. Temperatura wzmagala zapach klejów, które były dodatkowo toksyczne.

(dowód: wyjaśnienia ubezpieczonej M. M. złożone na rozprawie w dniu 10 grudnia 2019 r., zeznania świadków: G. D. i M. H. złożone na rozprawie w dniu 10 grudnia 2019 r. – protokół sporządzony w formie skróconej i utrwalony w formie zapisu obrazu i dźwięku k. 32v-35; akta osobowe ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w (...) w E. k. 29 akt sprawy)

W okresie od dnia 19 sierpnia 2002 r. do 4 listopada 2007 r. ubezpieczona M. M. była zatrudniona w (...) sp. z o.o. w E. na stanowisku kaletnik-szwacz-brygadzista. Wówczas ubezpieczona – z uwagi na sytuację ekonomiczną zakładu pracy – również szyla elementy, szyla torby i plecaki.

(dowód: wyjaśnienia ubezpieczonej M. M. złożone na rozprawie w dniu 10 grudnia 2019 r. – protokół sporządzony w formie skróconej i utrwalony w formie zapisu obrazu i dźwięku k. 32v-35; akta osobowe ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w E. w E. k. 50 akt sprawy)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych m.in. w aktach osobowych ubezpieczonej (k.29, 50) oraz aktach rentowych pozwanego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została podważona przez żadną ze stron. Stan faktyczny został również ustalony na podstawie wyjaśnień ubezpieczonej M. M. oraz zeznań świadków G. D. i M. H., które Sąd uznał za wiarygodne, gdyż są spójne, rzeczowe oraz wzajemnie się uzupełniają, nadto znajdują odzwierciedlenie w dokumentach.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonej M. M. jako zasadne, zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy przybliżyć przepisy prawa, które mają zastosowanie w niniejszej sprawie, co pozwoli następnie omówić tylko okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

Z art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej, wynoszący co najmniej 15 lat. Celem rekompensaty, zwiększającej kapitał początkowy, jest w konsekwencji odpowiednie podwyższenie podstawy wymiaru emerytury, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. W taki sposób istotę rekompensaty określa sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ww. ustawy jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabydą prawa do emerytury pomostowej.

Rekompensata przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 u ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm., zwana dalej „u.e.r.f.u.s.”). Zgodnie z tymi przepisami, w zakresie istotnym z punktu widzenia rozpatrywanej sprawy, tj. dotyczącej pracy w szczególnych warunkach, za pracowników zatrudnionych w takich warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Rodzaje takich prac lub stanowisk ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Skarżąca bezspornie nie spełnia kryterium do nabycia prawa do emerytury pomostowej lub emerytury w niższym wieku emerytalnym niż wiek powszechny.

Kwestią sporną była więc tylko okoliczność wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w szczególnych warunkach w okresie wymaganych 15 lat, oraz zaliczenie okresów zatrudnienia od 22 października 1979 r. do 1 października 1996 r., od 14 września 1982 r. do 24 czerwca 1990 r. oraz od 25 czerwca 1990 r. do 1 października 1996 r. do ww. okresu.

Wprawdzie wnioskodawczyni przedłożyła świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawione w dniu 20 maja 2002 r. przez (...) w E., którym potwierdzono, że w okresie od dnia 22 października 1979 r. do dnia 1 października 1996 r. skarżąca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę na stanowisku.

Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r., okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym

stanowisku. Natomiast § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia stanowi, że okresy pracy m.in. w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w odpowiednim świadectwie. Wskazać jednak należy, że świadectwo takie bądź jego brak nie jest jednak bezwzględną przesłanką ani do zaliczenia, ani do niezaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale, tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt III AUa 380/12, LEX nr 1223478; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2012 r., sygn. akt III AUa 374/12, LEX nr 1217658).

W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie charakteru pracy także w oparciu o inne dowody niż świadectwo z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik go nie posiada, bądź przedkłada świadectwo nieodpowiadające określonej w przepisie formie. Takie stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., sygn. akt III UZP 5/85 (LEX nr 14635), stwierdzając, że w postępowaniu odwoławczym w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne jedynie w postępowaniu przed organem rentowym.

Należy również wskazać, że stwierdzenie (bądź nie) przez zakład pracy okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych nie ma charakteru wiążącego i podlega kontroli sądu. Świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykle świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Pozwany odmówił uwzględnienia okresów spornych z uwagi na to, że te okresy nie zostały udokumentowane w sposób umożliwiający organowi rentowemu prawidłową ocenę wniosku ubezpieczonej. Na podstawie złożonej dokumentacji pozwany odmówił uznania powyższych okresów jako okresu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, że stosownie do załącznika nr 1 Uchwały Nr 80 (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy (Biuletyn CZSP Nr 15-16, poz. 54, z 1984 r. Nr 13, poz. 68 oraz z 1986 r. Nr 11, poz. 36 i Nr 17, poz. 56) w wykazie A dziale VII poz. 14 wskazane są prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego na stanowisku kaletnik – szwacz. Świadectwo pracy nie zawiera stosownych zapisów.

W tym miejscu należy podkreślić, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem cywilnym, które cechuje się kontradyktoryjnością. Oznacza to, iż strony wywodzące z określonych faktów skutki prawne obowiązane są te fakty udowodnić (art. 232 k.p.c.). Strona zobowiązana przez Sąd do zgłoszenia twierdzeń i złożenia dowodów na ich poparcie, która takiego zobowiązania nie wykonuje, godzi się z rozstrzygnięciem mającym u podstawy orzekania tylko te dowody, które znajdowały się w dyspozycji Sądu. Sąd prowadzi postępowanie w takim zakresie, w jakim zostanie ono zainicjowane przez strony. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), w niniejszej sprawie na ubezpieczonej.

W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne przyjęcie, że skarżąca legitymuje się stażem 15 lat pracy w warunkach szczególnych, gdyż za taką pracę należy uznać okres jej zatrudnienia od momentu

podjęcia przez nią pracy jako pracownik w (...) w E. na stanowisku kaletnik, tj. od 22 października 1979 r. do 1 października 1996 r., z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie wychowawczym.

Twierdzenia skarżącej o wykonywaniu w powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kaletnika związanych ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego znalazły pełne odzwierciedlenie zarówno w dokumentacji osobowej, jak i w zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków, które w spornym okresie także świadczyły pracę jako kaletnicy, zajmujący się tym samym co ubezpieczona w tym samym zakładzie pracy. Zeznania te, w ocenie Sądu, były spójne, wzajemnie się uzupełniające oraz złożone w sposób spontaniczny. Świadkowie, pomimo znacznego upływu czasu, w sposób szczegółowy potrafili opisać jakie czynności wykonywał skarżąca podczas zatrudnienia w spornym okresie, w jakich warunkach praca się odbywała oraz w jakim systemie pracy i w jakim wymiarze czasu pracy skarżąca pracowała. Z zeznań tych świadków wynikało jednoznacznie, że skarżąca pracował tylko i wyłącznie jako kaletnik przy pracach związanych ze szlifowaniem, klejeniem klejami toksycznymi i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego a pracę tę świadczyła stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podkreślić w tym miejscu należy, że pozwany organ rentowy nie przedstawił żadnych kontrdowodów, które pozwoliłyby na wykreowanie odmiennego stanu faktycznego.

Odnosząc się natomiast do podstawy prawnej ze świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę wnioskodawczyni, należy wyjaśnić, że skoro art. 184 ust. 1 u.e.r.f.u.s. odwołuje się do przepisów dotychczasowych, to obowiązujące w tym zakresie i przywoływane już kilkakrotnie rozporządzenie RM z dnia 7 lutego 1983 r., wydane zostało w oparciu o delegację z art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, z późn. zm.), w którym Radzie Ministrów powierzono w szczególności określenie rodzaju prac lub stanowisk pracy oraz warunków, na podstawie których osobom m.in. zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku. Wprawdzie wobec tego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników stale zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 53 ust. 2 tej samej ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. i tożsama regulacja w obecnie obowiązującym art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej), jednak jednocześnie tylko tych pracowników, którzy wykonują rodzaj prac lub zajmują stanowiska pracy określone w przywołanym wyżej rozporządzeniu RM z dnia 7 lutego 1983 r. w wykazie A, stanowiącym załącznik do wspomnianego rozporządzenia, w dziale VII „W przemyśle lekkim” wymienia się pod poz. 14 prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego. Natomiast przepisy resortowe mają charakter informacyjny, techniczno – porządkujący, uściślający. Taki wykaz resortowy ułatwia identyfikację określonego stanowiska pracy jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach – w szczególności, jeśli w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. nie wymienia się konkretnych stanowisk, lecz operuje się pojęciem ogólnym, np. prace związane z klejeniem. Innymi słowy, zarządzenia resortowe mogą mieć znaczenie jedynie w sferze dowodowej. Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego czy centralny związek spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może – w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych – stanowić negatywną przesłankę dowodową.

Wskazać zresztą należy, iż w załączniku nr 1 do uchwały nr 80/83 Zarządu (...) (...) z dnia 30 czerwca 1983 r. w dziale VII „W przemyśle lekkim”, pod pozycją 14 – prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, wymienione jest w ppkt 5 stanowisko kaletnika (przy klejeniu wyrobów klejami toksycznymi), co wskazywałoby na niemożliwość wykluczenia a priori pracy kaletnika jako pracy w szczególnych warunkach. Taka kwalifikacja pracy kaletnika wynika niewątpliwie z występujących w trakcie jej wykonywania uciążliwości związanych z niekorzystnymi warunkami mikroklimatycznymi (temperatura na stanowisku pracy), znacznym zakresem ciężkich fizycznych prac ręcznych, pracą wielozmianową.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i argumenty, Sąd na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zaskarżoną decyzję zmienił poprzez przyznanie wnioskodawczyni prawa do rekompensaty od dnia 21 lipca 2019 r., tj. od dnia ukończenia 60 roku życia przez wnioskodawczynię (pkt I. wyroku).

Sąd doszedł do przekonania, że wątpliwości organu rentowego co do przyznania wnioskowanego świadczenia były uzasadnione. Zostały one wyjaśnione dopiero w wyniku przeprowadzonego przed Sądem postępowania dowodowego. Z tego też względu na mocy art. 118 ust. 1a u.e.r.f.u.s. Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt II wyroku).